

M A G Y A R K U R I R

Bécsből, Pénteken, Augusztus' 2dikán, 1822.

Spanyol Ország.

A' Madridi dolgokra következő jegyzéseket teszen a' Londoni Courír Júl. 15d. és 16d.

„A' revolúció elébb elébb megyen; 's úgy látszik, hogy a' Madridi történetek elhatározók voltak a' Király tekintetére és sorsára nézve. Az utolsó tudósítások' indúltakor (Júl. 6d. estvéjén) olyan környülállások közt volt a' Király, mellyekben sem halogatással sem holmi félig meddig való sinőrmértékekkel magán nem segíhetett. Gárdáinak vagy mellettek vagy ellenek kellett dolgoznia; 's látni való hogy ha a' pártosok' karjai közzé veti magát, bizonyos veszedelembe rohan. Úgy látszik, hogy a' Spanyol revolúció' fejei olly hirtelen és pontosan követik a' Francziák által megfutott, 's a' Monárchia felforgatására 's a' Monárcha elvesztésére vezető véres pályát, a' menyire csak a' két nemzet karaktere' különbsége engedi. A' Franczia pártosok is egyedül Királyhoz való ragaszkodást szinlettek eleintén, 's Monarchiai Constitutziót, és Constitutziós Királyt ohajtottak; azonban ez csupán másplánomokra vezető lépés volt. Merő árnyéká leve köztök a' Királyi hatalom, megkötötték a' Király kezét a' jónak tehetésében 's azonban a' nép ínye szerint nem eső minden rendszabásokat a' Király' és Miniszterei nyakokba háritottak. A' Királynak minden legkissebb cselekedetét gyanúba hozták 's addig eszelték a' népet, míg az a' Király' személyét 's palotáját hiteszegett dühe' véres tárgyaúl nem választá.

Ezeket előre bocsátván, lássuk a' Madridi legújabb tudósításokat. Elébbi Ujságunkban közlött levelek szerint, a' Pardóba vonult Gárdák alkudozásba bocsátkoztak az Igazgatósékkal. Azalatt egybegyűlvén a' Polgári Tisztség' tanácsa, meghívta a' Királyt 's háza-népét a' tanácsházba. Kinek nem jutna itt eszébe ama hasonló Franczia történet, midőn Röderer arra unszolta a' Királyt 's háza népét, hogy biznák magokat a' Nemzeti Gyűlésre, 's így azokhoz folyamodnának, kik őket fogásra, bilincsekre, és erőszakos halálra keresték. Ez a' gondolat ötlött a' Ferdinánd eszébe is 's hihetőképén azon szomorú következéseket vette tekintetbe, mellyeket XVI Lajosnak a' ravasz tanácsra hajlása vont maga után, 's azért nem fogadta-e a' Polgári Tisztség' ajánlását. — Alkalmasint e' volt már azon szempillantás, mellyben nagyobb elhatározást kelle vala neki mutatnia. De ne szakaszszuk meg előbeszéléssünket: Júl. 4d. semmi figyelemre méltó dolog nem adta-elő magat azonkivül, hogy egy Madridban fekvő Regiment a' Pardónak bemeneteléhez küldett, hihetőképén azért, hogy a' Gárdák készületeit kikémlelje. Azt egy Gárda Kompania hirtelen visszatérésre kényszerítette. Júl. 4d. éjjelén, és 5d. viradóra azt végezte a' Státustanács, hogy arra bírja a' Királyt, válna-meg fenytéket nem ismerő Gárdáitól. A' Király tüstént azt felelte: „Ismerik az én Gárdáim a' fenytéket, hadd vezerelem csak én 's meglátjátok engedelmeskedik.“ Menyő csapás helyett

volt ez a' Státustanácsosoknak. Ezen felelet után tüstént által kellett volna venni a' Királynak a' Gárdák' vezérlését. Illy forma elhatározással talán XVI Lajos is megmenthette volna magát; 's Ferdinánd meggyőződhetik a' felől, hogy csupán bátor elhatározása nyithat egyedül útat szabadulására. A' feljebb mondott lépést tartozott volna tenni a' Király mind magára, mind Gárdáira való tekintetből. „Júl. 6d. reggeli 4 órakor (így szól egyik levele „zönk) Madrit olly borzasztó csendességben volt, mint a' milyen olykor a' rettenetes égháborút szokta megelőzni. A' lakosok átkozzák a' Constitúziót. A' Királynak egy szava semmivé tehetné volna azt.“

De nem csak Madritban, hanem a' Tartományokban is sok jelenségeit adták a' lakosok, hogy idegenek a' revolúziótól.

Azok előtt, kik a' Spanyol Országi dolgok menetelét figyelmetesen vizgálták, nem volt váratlan a' mostani nagy történet... Vallyon oda út e ki, a' hova Franciaországban? Ferdinánd nem mondhatja el, mint a' szerencsétlen Lajos, hogy nem szolgálna neki vezércsillagúl a' tapasztalás' világa. A' Gárda iránt kedvezőleg nyilatkoztatván-ki magát, nem tarthat többé arra számot, hogy a' revolúzió baráti hozzá vonszódjanak 's segítsék. Mind két út veszedelmes. Mert könnyen veszedelem érheti, ha ellene szegezi is magát a' revolúzió barátinak; de nincs e szint-úgy kitéve a' veszélynek, ha hozzájuk áll?

Júl. 16d. imigy folytatja vizsgálódásait a' Courír:

A' mai tudósítások igen fontosok, ám- bár nem lehet elmellőzni, hogy alkalmasint gyanús kútfőkből erednek. Így p. o. a' Madriti tudósítások, egészen azon Ujságokból vannak véve, mellyeknek irói a' revolúzió barátjai, 's természetesen azt a' szint adják előadásaiknak, melly cél-

joknak leginkább megfelel, és soha sem szólnak igazat a' Királyról 's követőiről.

Bizonyos mindazáltal, hogy Spanyol Ország' Fő-városa olly dühös csatázások' piacza volt, a' milyenek a' Francia' revolúzió' első időszakában, oly sok ízben vérbe feresztették Párizs' utzáit. A' Parádóba vonult Királyi Gárdák 7d. hajnalban három felől támadták-meg a' várost, mint látszik, abból a' célból, hogy erővel útat vágjanak magoknak a' palotába, fogoly Királyokhoz. Ellenek állván azonban a' Nemzeti Militzia, a' Pattantyúsok 's egy Batalion tiszt, irtóztató csatázás támadt, mellyben, némelyek szerint, két három száz Gárda részszerint elesett, részszerint megsebesedett. 'S ha ez igaz, úgy nem lehet hinni azon nevetséges állítást, hogy csak 6 Militziai-katona maradt volna a' csatapiaczon. *) Szinte oly kevésbé hihet-

*) Bizonyos, hogy sokkal csekélyebb a' veszteség a' Constitúziós seregek, mint a' Gárdák' részéről 's azt annak kell tulajdonítani, hogy amazok mellett lévén a' pattantyúsok, kértáccsal seprették a' Gárdákat. Egy Spanyol Ujság így számolja a' két rész' veszteségét:

	Elesett	Megsebesedett
A' Gyalog Nemz. Gárdából	9	28
— Lovas — —	1	5
— Pattantyúsokból	3	6
— Gyalogságból	30	63
— Lovasságból	9	13
— Tiszti Batalionból	7	13

A' Constitúziós félből		
öszveséggel	58	130
A' Királyi Gárdából	311	580

Mind két félből 369 710
A' Kir. Gárdából elfogtak 600 embert; a' Constitúziós Lovasságnál, Pattantyúsoknál kidölt 's megsebesedet 60 ló.

jük, hogy egy oly verekedés után tökéletes csendesség uralkodott volna a' fő-városban? S ha csak ugyan csendesség uralkodott, az nem egyéb volt a' rettegés' borzasztó csendességénél, melly néma kétségbeeséssel várja a' közellévő hazafi háború' kiütését.

Az alatt a' Cortesek' állandó Deputatioja' előterjesztéseire azt felelte a' Király, „hogy szívesen óhajtaná a' vérontást megszüntetni, de az óhajtáson kívül más't nem tehet;“ 's egyszersmind úgy nyilatkozta ki magát, „hogy Gárdáinak fegyverből való kivetkeztetése, Királyi személye' méltóságával ellenkezik.“ Ezen felelet tüzes vitatásokra adott alkalmas-ságot. Végre meghatározták, hogy a' Királynak kereken kimondják, „hogy lehető egyezés végett 's annak megbizonyítására, hogy a' Király tökéletes szabadságban van (!) múlhatatlanúl és szükséges-képen, letett hitekhez hív alattvalókra kell bizni Királyi személye' őrizését, 's éppen nem Gárdákra, kik hitelt felyül, múltó árúlással, legfeketébb hitszegéssel, mocskolták - bé babérjaikat.“

Kiki egyszerre általláthatja, hogy ezen tanácsadások által csak a' Király' személyét akarták a' magok keze közé keríteni, melly megtörténvén, a' Király' követőinek minden motszanásokat meggátolhatnák azal a' fenyegetődzéssel, hogy egyetlenegy lépésekkel annak életét veszedelmez-tethetik. Szerencsétlenségből elfogadta a' Király ezen hivtelen tanácsot: maga el nem határozásából e, vagy a' választást nem engedő kéntelenségből, nem bizonyos. Tüstént parancsolatot vett a' Vezér-Kapitány, hogy a' boldogtalan egyezést venné munkába. — E' szerint Ferdinánd, a' Riego és Descamisadosok' foglyává lett; és az elsőt talán Spanyol Ország' Roberpierréjévé szán-

ták a' fátumok, a' mint hogy az utóbbiak már is valóságos Sansculottjei nékie. Mit tesznek majd a' fogollyal, könnyű előre ellátni. Valameddig azt látják, hogy nevének 's tekintetének árnyékképe segíti őket céljok fele, mind addig egy újjal sem illetik, sőt inkább Királyhoz illő tiszteletet 's hódolást mutatnak külsőképen; szent személye iránt viseltető határtalan szereteteket, 's Királyi méltóságához való buzgó ragaszkodásokat, csapodárúl hazudozzák. Mindent a' Király nevében 's tekintete által javallanak és hajtanak végre; 's mind addig üzik ezen szemfényvesztést, míg csak annak tovább üzése magokra nézve veszedelmesnek nem látszik. Akkor, — ne talán igen nagy lenne csalásunk — akkor látjuk-meg, mi a' Király egy pártos fél' kezei között, — akkor látjuk-meg, mit nyert vele, hogy a' mellette utolsó csepp véreket is kiontani kész vitézek helyett, a' letett hitekhez hív alattvalóknál keresett oltalmat. Hiszen az ő letett hitek, nem egyéb hitetlen hamis esküvésnél, melly őket, ha valamire, bizonyosan a' Monárchia' lerontására kötelezi. Pilote nevű Párizsi Ujság után mondva, legkevésbé sem takargatta a' Cortesek' állandó Deputatioja, hogy végső eszközök-höz is kész lett volna nyúlni; mert nyilván tudtára adta a' Királynak, hogy ha tüstént ki nem szabadítja magát a' fogságból (így nevezték a' körülte lévő hűséges barátokba vetett bizodalját), a' Constitu-tzió erejénél fogva Régenséget kéntelen kinevezni. Ha már általjában ellenkezett volna Ferdinánd, ugyan kit tettek volna Régensé? Talán Riegót? kit a' pártján lévők izetlenül! Spanyol Ország Washingtonjának nevezgetnek! Ezen történetek, mint előre el lehetett gondolni, nagyon rájok ijesztettek a' Citybeli pénzkupeczekre. A' Spanyol kötelező levelek

arra, melly még reggel 62 $\frac{3}{8}$ állott, nagy hirtelenséggel 61 $\frac{1}{2}$ 61 $\frac{1}{3}$ szállott le.

A' Gazette de France után a' Moniteur következő tudósítást közöl Madritből Jún. 12dikéről: „A' Júl. 7d. és 8diki történetek olta igen szomorú környülállásban van városunk. Sok familiák siratják hozzájuk tartójiknak elvesztéseket; a' kereskedés egészen elakadt. Júl. 9d. és 10d. fel 's alá futkostak Madrit utszáju a' Descamisadosok, 's szörnyű lármájok közt haláltak az Éljen a' szabadság! Éljen Riego kiáltások 's az útálatos Tragala. Ezen hazafias sétálás nevezetes czivódásokra adott alkalmatosságot, mellyek a' tisztihivataloknak nem kis nyughatatlanságot szereztek. A' városi tanács parancsolatot adott ki, mellyben az Éljen Riego! kiáltalt 's a' Tragala' éneklését megtiltja, és a' Polgárságot arra kéri, hogy csak a' Constitutziónak 's constitutziós Királynak kiáltsanak Vivátot. — Miniszteri munk megváltozott. Lopez Bannos Hadi-Miniszterré; Calatrava, volt Cortesi Deputatus, belső dolgokra ügyelő Miniszterré; Garelli igazság Miniszterévé; Marquis Santa-Cruz Királyi Udvartartás' Miniszterévé; Generális Palafox a' Helebardosok vezérévé; Generális Espinosa, Lopez Bannos helyett Navarrai Commendánsá; Generális Quiroga Ó-Castiliai Commendánsá lettek. — Eljutván Cadixba a' Madriti történetek híre, a' városi tanács egy proklamátziót bocsátott ki, 's egy 7 személyből álló Junta neveztetett.

Nagy Britannia és Irlandia.

Az Alsó-háznak Júl. 15d. ülésében Sir Mackintosh egy kérelmet adott be, mellyben a' Lancasteri Grófságnak Lese helységbeli számos lakosai a' Törököknek a' Görögök ellen elkövetett kegyet-

lenségeik iránt panaszkodnak, 's azon csudálkoznak, hogy az elnyomattaknak egy keresztyén hatalmasság sem fogná pártjokat. Ezen kérelem sok észrevételekre adott alkalmatosságot. Wilberforce Úr abbeli óhajtását jelenté, hogy bár köz erővel kergetnék Ázsiába a' barbarus Törököket az Európai hatalmasságok. Marquis Londonderry csudálkozott, hogy a' békesség' barátjai, miként kívánhatnák tulajdon lelkekisméretek ellen is szükségtelenül háborút. „Wilberforce Úr,“ úgy mond a' Marquis, „ki különben a' szelidségnek 's békességnek predikálója, most egyszerre azon van, hogy öt millionál szaporább nemzetséget Ásiába kell verni. Én ugyan, bár mit beszéljenek is a' Török embertelenségéről, de még is úgy látom, hogy sem az ellenek indítandó keresztes-háború, sem a' számkivettetésekről az imént hozott ítélet, nem fogja őket Európából kiűzni.“ (Nevetés, 's haljuk! haljuk! kiáltás) „Megsértenék a' Királyi Minisztereket a' ház' tulsó részén lévő Urak, ha azt hitetnék-el magokkal, hogy minden igyekezetek egyedül az Orosz és Török között leendő békesség eszközésére lenne irányozva. Nincs elfordítva a' figyelem Görög Ország veszedelméről, 's a' mi csak erejében állott az Igazgatószeknek, mind azt elkövette. Azonban bizonyosokká tettem azon nagytiszteletű Urakat, kik a' külső dolgok kormányozására tulajdon különös systemával láttatnak bírni, hogy nem olly vigyázatlan sem az Igazgatószek sem az Ország, hogy a' Török földre az igazság hathatósabb és egyenesebb kiszolgáltatásának bévitele végett, hadat inditsen. Azonban semmi sem mellőztetett-el, a' mi csak valami reménységet nyujthatott egy olly háború rettentéseinek elhárítása, vagy legalább mérséklése iránt, mellynek undokságai mind Görög Országra mind a'

Portára nézve veszedelmesek. Abban sem lehet megegyeznem, hogy az Urak vagy magokat vagy a' Házat azzal vakítsák, hogy a' nevezett háborúban elkövetett undokságok 's kegyetlenségek csak egyik részről történnek, és hogy az emberiség tekintetéből e' tárgyban csupán a' Törökök' kegyetlenkedését, 's a' Görögök' szenvedését 's elnyomatását lehetne fájlalni. (Haljuk! haljuk!) Sajnálom, de az igazat meg kell vallanom, hogy a' Görögök, ezen, szabadságokat visszaszerező úgy nevezett próbatételekben sok affélét tettek, a' mi igen siralmas dolog. Nem kevesebbé kegyetlenkedtek 's erőszakoskodtak ők is mint a' Törökök. Egy értelemben vagyok ugyan Mackintosh Úrral annyiban, hogy a' papirosra leirt szavak csekély kezességei a' leendő kiméllésnek, de bizonyossá tehetem, hogy ha ezen kegyetlenségeknek 's pusztításoknak özönét el akarja háritani, szükség elébb mind két rész ügyét igazságosan terjeszteni a' világ elibe. Wilberforce Úr is, ki ugyan azon oldalról szólott Mackintosh Ur után, venné jól gondolóra, hogy Nagy Britanniának egész ereje 's energiája nem lenne elegendő azon hasonlásoknak meggyőzésére, mellyekkel itt küzkedni kellene." Azzal végzé beszédét a' nemes Lord, hogy által nem láthatja mi haszon háromlana az Országra az említett problémának munkába vételével.

Júl. 17d. a' Felső-házban fordult elő a' dolog, 's róla a' Courier Júl. 18d. azt mondja: „Lord Grosvenor nem adta elég világosan elő, micsoda útat kövessen az Igazgatószék, kívánsága szerint. Ő független Görög Országot óhajt, 's ezt az Orosz Birodalom hatalmának mérséklése végett kívánja; de hogy Anglia könnyítse e ezen plánum végrehajtását, arra ki nem terjeszkedett.

Spanyol Amerika.

A' Royalista seregek megverettetése Maracaibo táján Morales vezérlése alatt megbizonyosodott, 's Kingstoni levelek jelentik Május 22d., hogy 500 Spanyol katonák, kik magokat megadták, engedelmet nyervén az Országból való kimenetelre, St. Jago de Cubába megérkeztek. Amériikai Ujságok szerint, mellyek Caraccasból Május 17dikéig terjedő tudósításokat közlenek, Morales meg akarta lepni Maracaibo városát, mellyre nézve Puertosi ármádájából két osztályt által eveztetett. Az Oberster Ballasteros által vezérelt 300 emberből álló osztály, egészen tönkre tétett, úgy hogy egy ember sem menekedett-meg.

Mihelyt ennek híret vette Morales, visszavonta magát Los Puertoshól, 's Pedagraltól valami tíz mértföldnyire, egy republikai osztálytól, mellyet Benango, Rayes, Vargas és Torres Obersterek vezéreltek, megverettetett. Az elválasztó ütközet Apr. 19d. esett Pasto mellett Popayan és Quito közt, 's következése az, hogy Quito a' Columbiai Republica kezére jutott. Generális Murgon Royalista Fő-vezért, ki az ütközetben elesett, Praesidens Bolívar kelepchébe keritette, mert mind addig manővrírozott, míg háta megé került 's utját visszafelé elzárta.

Orosz Birodalom.

Kächtában a' mult Mártziusban 915681 Rubelt érő Orosz és külső Országi portékák 's Pruszsus Transitó-posztók adattak cserébe a' Chinaiaknak nankingért, theáért, dohányért, selyemért 's több efféléért. Maïmadtschinába ugyan azon hónapban China belsejéből 220 teve 's 112 szekér érkezett portékával, mellyek helyett Orosz productumokat viszen vissza.

Franczia Ország.

Poitiersben, hol Berton fogóságban ül, számos rabok vannak, kik a' Touari támadásban részt vettek. Ezek közül négy, addig mesterkélte, míg nem a' fedelen nyílást csinálván, egy szomszéd ház padlására juthatott. Ott paraszt felső-ingekeket találván, azokat magokra vették, a' padlásról az utzára leugráltak, 's ketten csak hamar szabad mezőt értek. De egynek kitörvén, másiknak pedig kificzamodván a' lába, ép társaikkal együtt nem illant-hattak-el. Azonban az egyik ép szökevényt elfogta a' Gensdarme, 's midőn a' tájon járnának, hol a' két sánta megbújt, ezek nem álhatván már a' fájdalmat, elkiáltották magokat: „vigyetek el minket is!”

A' Poitiersi törvényszék, a' Két-Sevrei Departament' törvényszékéhez igazította a' Generális Berton és 55 bévádolt czimboráji felett tartandó ítéletet, mint-hogy mind abban a' Departamentben esett, valamivel csak az öszveesküdtek terheltetnek. De a' Királyi Törvényszék' Fő Ügyvédője azt kívánta, hogy más Departament elébe kell vinni a' pert, mert a' Két-Sevrei Departamentben szélesen terjedő Carbonári szövetség lévén, félo, hogy olyanok csúszhatnának bé a' Birák közzé, kik Bertont és czimboráit kibujtathatnák a' veszedelemből.

A' titkos szövetezésekért idéztetett Pattantyús Tisztek pere Júl. 22d. indított-el a' Straszburgi hadi-törvényszék előtt.

Bayonne városa 's várai erőssítettnek; Toulouseból pattantyússág ment a' Navareuxi, St. Jean Pied de Porti és Luordesi erősségekbe; Pied de Porton keresztül három öszvér pénzt hozott Spanyol Ország-

ból Franczia Országba a' hit-ármádája számára.

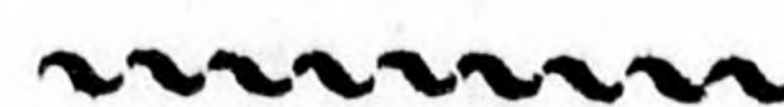
B é c s.

Tegnap, Aug. 1sőjén délelőtti tíz órakor az 1818 Mártz. 21diki felséges Pátens következésében, a' papiros pénz intereszes régibb Státusadósságának huszonnegyedik sorvonása, az a' végre rendeltett helyen a' Franciscanusok klastroma' épületében végbe ment.

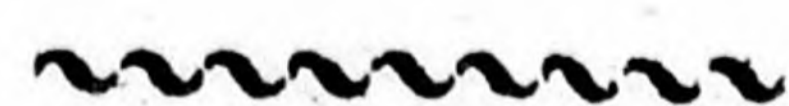

Aug. 1sőjén Bécsben, a' Státus papirosainak közép-árrok:

Státus kötelezőlevele 5 pCtmal C. P. 80; Ugyan az 2 1/2 pCmal 39 15/16; Sorvonásos költsön 1820ról 100 for. Conv. P. —; Ugyan az 1821ről 100 for. Conv. Pénzben —; Bizonyítás 1821dik költsönről 100 ftért C. Pénzben 99 1/8; Bécs Városi-Banko Obligátziók 2 1/2 pCtmal 37 3/8; 100 forint Conv. Pénz 249 7/8 for. V. Cz-ban. — 1 Bank-Aktzia 788 3/5 f. C. P.

A' marhahúsnak fontja, Bécsben, Augusztusra, Ezüstben 8, V. Cz-ban 20 xrra határoztatott.

A' Gabona négy fő nemeinek árrok általjában, Júl. 22d. — 27d.

(Mérőjet garasra számlálva V. Czban)

	Búza.	Rozs.	Árpa.	Zab.
Bécsben Júl. 23d.	136	92	90	73
— Júl. 27d.	138	92	87	75
Stockerauban				
Júl. 22d.	133	95	80	60
Fischamenden				
Júl. 23d. és 25d.	—	80	73	65
Nagy Enzersdorfon				
Júl. 24d.	129	93	78	67

Magyar Ország.

„Értésére esvén Nemes Gömör Vármegyének, hogy Fő Mélt. Koháry Ferencz Herceg, Magyar Udvari Fő Cancellárius, Uradalmainak látogatására a' Nemes Vármegye kebelébe fogna megérkezni, három Deputatiót rendelt, mellyek között egyik Tek. Első Vice Ispán Úr vezérlése alatt a' Vármegye határán; második Baloghban Második Vice Ispán Úr vezérlésével; harmadik Murányban Mélt. Gróf Eszterházy László Rosnyói Püspök Úr által vezetettvén, Ő Herczégét köszöntésével megtisztelje. Az első Deputatio Ő Herczégét Osgyánban Mélt. Báró Luzsénszky díszes kertjében tisztelte. Ezen Deputatió tagjai valának; Mélt. Báró Luzsénszky János Kapitány; Mélt. Báró Vécsy László Fő Hadnagy; Mélt. Gróf de la Motte Károly; Fő Tiszt. Török József Apátur; Tek. Kubinyi Péter; Ragályi Pál; Kubinyi Lajos; idősb Szathmári Király Pál, Szendrői Török Ferencz Fő Tábla - Birák; Zathureczky Tóbiás Fő Szolga-Biró, Rakovszky József, Grandics Horváth György Vice Szolga-Birák, és ifju Mariássy Pál Al-Jegyző Urak. A' Köszöntőknek Orátora volt Fő Tiszt. Török József Apátur, ki Ő Herczégének édes Hazánk iránt tett fényes érdemeit díszesen előadván, a' két Nemes Vármegyét hatalmas szárnyainak oltalma alá továbbra is ajánlotta. A' köszöntés után igen kellemetes helyen muzsika zengések közt gazdag fölöstökömmel fogadtatott Ő Herczége, 's kegyes leereszkedéssel 's nyájas vidámsággal két óránál tovább mulatott. Így mind maga Ő Herczége, mind a' Herczegné a' szíveket mintegy megbájlolva tovább folytatták útjokat Baloghba, tulajdon jószágokra, hova ebédre szerencsé-

sen meg is érkeztek. A' hír szerint Ő Herczége Murányban hosszabb ideig szándékozik mulatni.

Patakról, Júl. 22d. „Superintendenciánk néhai tisztelt Fő-Curátorunknak Méltós. Vajai Vay József Úrnak Miskolczon Május 22dikén, Collégiumunk pedig itt ezen holnap' 14dikén adá-meg a' soha el nem halandó hála' végső tiszteletét. Ott Coadjutor Superintendens Fő-Tisztel. Szathmári Paksi József Úr mondá a' Szent Tanítást, 's Consistoriumunkban Fő Curátorunk Mélt. Lónyai Gábor Ungvári Fő Ispán és Beregi Administrátor tartá a' Magasztaló-Beszédet: itt a' hely' Predikátora Tiszt. Lácza József Prof. Úr tartá a' Tanítást, az Orációt pedig Philos. Prof. Tek. Rozgonyi József Úr; 's mind ezen Predikáziók és Orációk nyomtatásban fognak megjelenni. A' nagy megholt 1796 oltá viselte ezt a' hivatalt, azon buzgósággal és lélekkel, mellyet benne az egész Haza ismert. Addig is míg Biographiája a' Tudom. Gyűjteményben megjelenhetne, kedves lesz a' Kurír Olvasójuak tudni, hogy ez a' felejthetetlen férjfiu 1750. Octob. 29d. szül. Consiliár. és Fő Curátor Vay Abrahám és Csegei Gróf Vas Anna szüleitől, 's Bugyiban holt-meg 1821. Decemb. 30d. gutaütésben, mellyet rá kösvényes szenvedései vontanak. Ellensége a' haszontalanságoknak, meghagyta, hogy teste az Alsó-Zsolczai kriptába atyáji 's őtet megelőzőtt hitvese Bocsári Mocsáry Erzsébet mellé tétessék a' helybeli Predikátor által, ki gyermekeinek 's életben maradt testvéreinek Báró Vay Miklós Generális 's Abrahám fija' ipának Kazinczy Péter Úrnak megáldásán kívül egyébre ki ne terjeszkedjék. Ellenben azon költséget, a' mellybe ez a' temetés kerülhetett volna,

négy ezerre számlálván, azt a' húszezerrel gazdagított Collegiumunknak hagyta. A' Halotti Gyülekezet mind itt mind Miskolczon olly számos volt, hogy a' tágas Templomban semmi hely nem maradt üresen, 's érdeklő tekintet vala látni, hogy az Iskolának minden tagjai, a' Professorokon kezdve a' legalsóbb Classis' hallgatójáig, a' három holnapig viselt fátyolt kalapjaikon 's balkarjaikon ismét viselték.

Egyéb eránt a' nevezetes napot Iskolánk' Évkönyveiben nevezetessé tette az, hogy ennek estvéli órájiban szegezettett fel a' Collégium' új épületének két gombja. Annak éjszaki szárnya 's a' nyugotinak épen fele már pályakövel elfedve áll; másik fele ennek be van deszkázva, a' közép épületen pedig és a' déli szárnyan, fel vagynak rakva a' szarufák. Az Orátornak helyes megjegyzése szerint a' nagy Vaynak ez az épület az Emlékköve.

Mostani tisztelt Fő-Curátorunk, ki a' köz terhet a' nagy Elholttal eggyütt viselé 1814. oltá, 's dolgainkat ennek kidölte után maga kormányozza, annak félbe szakadt intézeteit munkába véteté, 's 12 napig mulata közöttünk. Humaniorum Professoraink Fejér Primáriusunk, a' Classisok Praeceptorainak száma a' Rómában múlató Ferenczi István testvére által szaporodott, 's nem sokára Festést és Architectúrát, Muzsikát és Franczia nyelvet tanító Professorokkal is fogunk dicsekedhetni. A' Németben, Luther. Professorunk Hosnek Úr alatt, nagy előmenetelt mutatunk.

Kasáról. Mélt. Fái Fáy Ábrahám Úr, Cs. K. Tanácsos', 's egykor az Eperjesi Districtualis Tábla' Birája, 's ifjabb

esztendeiben Fő Szolga-Birája Abaúj Vármegyének, Gróf ifjabb Ráday Gedeon né, szül. Gróf Fáy Zsuzsána Excell. testvér bátyja Júl. 2d., Mérán ezen Vármegyében, megholt, életének 79d. esztendejében.

Elegyes Dolgok.

Humboldt Úr Montmartre és Mont-heny közt a' Versaillesi kerületben, a' hangnak hirtelen terjedése körül intereszsans próbákat teszen. Ezen alkalmatossággal a' többek között az a' megjegyzés világosodott-meg, hogy ha a' villámlás után három másod-minutával hallik a' dörgés, akkor az égiháborútól csak valami egy negyedrészt Franczia mértföldnyire van az ember.

Egy Hollandiai helységben Middelbürg' szomszédságában kevéssel ezelőtt egy 72 esztendős ember 69 Rhénusi láb magasságról bukott-le a' toronyból, 's gerendák 's ködarabok közt jöven is lefelé, még is talpra esett.

Liverpoolba két szép és nagy jávorszarvas érkezett, 's olly fajtájú, mellyről a' Természet-vizsgálók még eddig halgatnak. Indiában, Felső Missouri táján találtattak 's Wapettinek nevezettek. London számára vannak rendelve. Nagyságok egy lónyi, szarvok iszonyú nagy. Testek állása az erővel páros szépség' mustrája. Szekérben, vagy hátokon egy személlyel egy óra alatt 20 anglus mértföldet futnak-el. Igen jámbor természetűek.

Wilnában, az emberszerető társaság házában Jún. 7dikén megholt Stankevitch János életének 119d. esztendejében.